

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, szerda 1912. július 10.

152. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Az ideai termés.

Péter-Pál táján megkezdődött az aratás, mely a gazdaközönség munkáját a főterméssel, a gabonafélék terméseredményeivel jutalmazza. Ha ugyan jutalmazza, mert bizony sokszor bünteti. Bünteti a rossz munkát, a nemtörődömséget, a tudatlanságot. Mert hiszen nálunk a jó termés ugyiszólván csak az időjárástól függ, holott a fejlettebb nyugoti államokban a magas kultúra erősebben befolyásolja és korrigálja a természet működését. Mi még ettől az eszményi állapottól messze vagyunk, hogy pedig közelebb érjünk ahhoz, arra kitartó tervszerű munkával állandóan törekedzenek a gazdasági szervezetek, amelyek megértett és teljesített kötelességéből tanácsos, buzdítással mindig ott vannak a magyar gazda mögött.

A földmívelésügyi minisztérium legutóbbi jelentése szerint a mezőgazdasági terményekből — a gümölcstől eltekintve — jó közepes termést várhatunk. De hát miben nyilvánul nálunk ez a jó közepes termés? Buzából 772, rozsból 738 kgr. holdankénti átlagban, amelyből éppen csak a mai magas gabonárak mellett remélhetünk némi jövedelmezőséget, mert a termelési költség évről-évre és holt bizonyossággal drágul. De hát mi ez a német birodalom 1903—1907 évi középátlagja (a búzából 1141 kgr., a rozsból 932 kgr. átlag) mellett? Mi ez akkor, ha számításvesszük, hogy a kapás és szalastakarmánynövényekből a terméstöbblet még jóval nagyobb, és hogy ezt a terméstöbbletet állattenyésztésünkben kitünően hasznosítják. Hiszen

„A Tengerpart“ tárcája.

A naptéglák.

Bocquois, amint elvégezte az Ecole Centrale-t, belépett az ország egyik leghatalmasabb vasöntőjébe.

Bocquois alacsony, szőke fiatal ember volt és ösztövére, mint az érett gabonakalász. Nagyon rövidlátó volt, azért úgy járt, mint a bagósedők az utcán, bocjának mozdulataival turkált azokban a gondolatokban, amelyeket az ipari módszerek bonyolultsága sugalt neki.

A mérnökök irodájában egy kicsit boldognak nézték attól a naptól fogva, amikor komolyan kijelentette, hogy nincsen már szüksége se tüzhelyekre, se szénre, se petróleumra a gyárak gépeinek járatása végett, hanem hogy elég ehhez egy kis hideg víz, ami semmibe se kerül, összevegyítve egy kis napfényvel, ami szintén nem kerül többé.

Akármenyire ártalmatlan volt is ez a gondolata, végül mégis megriasztotta a vasöntő igazgatóját s egyszer egy reggel Bocquois-nak szép szerével kiadták az útját.

— Szabadságot adunk önnek, kedves uram... egy kis megújítható szabadságot. Addig próbálja, keresse azt a napfényvegyítési módszert, amelyről társainak szokott beszélni... ha majd megtalálta, úgy jöjjön vissza...

És az ő szokott rövidlátóan tévovázó járása

csak 1 q buzatermés átlag kat. holdanként 20 koronával gyarapítja a föld jövedelmét. Németország átlagos buzatermése pedig 464 kgr-mal több, mint a mienk, tehát ott a föld jövedelmezősége kat. holdanként 93 koronával meghaladja a mienkét, amely egy hold földnél 2000, a német birodalmi 45.3 millió hold szántóföldnél pedig több mint nyolcvan milliárd korona értékemelkedést képvisel. A német birodalmi mezőgazdasági munkáviszonyok azonban semmivel sem kedvezőbbek és viszont a termelési költségek sem nagyobbak, mint nálunk és így a felsorolt adatok oly hatalmas nemzeti vagyongyarapodást jelentenek, amely a megfelelő ipari fejlődés mellett a német nemzetet igazi világhatalommá tette.

Annyi bizonyos, hogy mezőgazdasági termelésben — a hazai anyaföld termőképességét, éghajlati és munkáviszonyainkat tekintetbe véve — ma bátran versenyezhetünk a német birodalommal, csak éppen a főtényező, a gazdasági szaktudást kell tőlük elsajátítani. És ez éppen nem lehetetlen, mert a jó Isten a magyar népet olyan tehetséggel és munkabírással áldotta meg, melyet más nemzetre nem pazarolt. És hogy ez az istenadta nemzeti intelligencia a kellő szaktudássá képeztesse, ez első sorban a magunk leg-sajátabb kötelessége saját magunkkal szemben.

Minő kilátás nyílik meg a magyar nemzeti erő gyarapodására, ha mi a magyar föld termőképességét — búzában kifejezve — az utolsó öt évi 667 kgr-ról csak 800 kgr-ra is emeljük. Ez hazánk 22 millió hold szántóföldjén 550 millió korona évi jövedelmet és 11

sával távozott a gyárból, az álmán rágódva, belemerülve annak a háromszázezer milliárdnyi löerőnek a gondolatába, amely a napnak a földre ontott és az emberre nézve elveszett melegét képviselni.

Miért ne lehetne hasznosítani, miért ne lehetne közvetlenül felhasználni a nap-energiát, az antracit-tömbök helyett, amelyekkel pótolni szokás?

És Bocquois ugyanolyan hajthatatlansággal fordult kérdésével a naphoz, aminővel hajdan Archi kedves követelt az emelőrudja számára valami támaszpontot az éjszákban.

Egy héttel utóbb Afrikában utazott és a tündauemi tuaregek elképedve nézték, hogyan telepszik le a francia thaleb a tengerparti főváros legforróbb helyén, ahol a kvarcnak égett szemcséi úgy pattognak, mint a gesztenye a sütő rostélyán.

És Bocquois felfogta a napfényt. A nehézség abban volt, hogy fogva is tartsa. A Szahara melege zéró fölötti 77 fokról hirtelen leszáll zéró alatti 5 fokig: úgy, hogy ami meleget a nappal kohója fejleszt, mind elveszi a sötétség.

És Bocquoist a kétségbeesés kerítette. Egyszer egy este azután, amint végigterítette a földön gyapjutarakóját, hogy lenyugodjék, ő belőle is kitört a görög géométeri felkiáltása:

— Heuréka!
Két teve ütközött össze a szemeláttára és vörös szőrükből hosszú szikrák pattantak

milliárd vagyongyarapodást jelent csak a mezőgazdaságban. Pedig a mezőgazdasággal együtt — hiszen ez nálunk minden közgazdasági gyarapodás kuforrása — az ipar és kereskedelem is együtt fejlődik. Bizvást és büszkén állíthatjuk tehát, hogy mihelyt természetünk emelkedésével gyarapítjuk a nemzeti jövedelmet, egész közgazdasági életünk erős fellendülésnek fog indulni.

Aratás idején helyénvaló az ilyenekről elmélkedni. Az idén, ha ugyan a további időjárás is kedvező lesz, közepesen aránylag jobb termésünk lesz, de ez is csak oly nyomorúságos átlagokkal, amelyek Németországban határozottan rossz természésszámba menének. És ezt a szűkös eredményt is jóformán csak a jó Isten kegyelmének köszönhetjük, mely a jövő évi termésig átengedi a magyar gazdaközönséget, de korántsem tudja meggátolni annak a további eladósodását. Pedig a fegyver a nemzeti jólét fejlesztésére, az istenadta termékenység kezünkben van. Csak éppen élni nem tudunk vele. Mert, hogy a terméseredmény és ezzel a nemzeti jövedelem nálunk is óriási arányokban fokozható, azt bizonyítja egyes kiváló alföldi gazdák példája, akik aszályos években is tíz métermázsza átlagos buzatermést tudnak elérni.

A nemzeti boldogulás főtényezői a munka, a türelem és mindenek fölött az ezeket értékesítő és érvényesítő szaktudás. Első sorban tehát sokat kell tanulnunk és dolgoznunk s akkor majd a tökélet, az anyagiakban való önállóságot is megszerezünk a nemzeti jólét és gazdasági függetlenség kivívására.

ki, amelyek a rémesen száraz levegőben meggyújtották a közeli sziklák aszott növényzetét.

Végre megvolt a felfedezés. A meleg meg az elektromosság nem ugyanegy fluidumnak kétféle akarja-e? És amióta sikerült olyan akkumulátort megkészíteni, amely felraktározván a villamosságot, bármikor rendelkezésére is bocsájthatja azt, mi akadályozhatná meg az olyan akkumulátor feltalálását, amely a melegmennyiségek felraktározására és megőrzésére képes? És a fakófényű verőfényes nappalokon a foszfóreszkáló kék éjszakákon Bocquois pihenés nélkül a fényességtől ittas föld meg a víztükör módjára átlátszó fővényszemek fölébe hajolva gubbasztott.

Az égről lezuhogó rettenetes tüzesöbön, egymaga a borsátra alatt, gyurta az évezredek óta meszesedő sivatagi sziklák anyagát. És a fiatal mérnök makacs állhatatosságát megjutalmazta a sors. Végre a meghódított napsugarak felé tarthatta azt az ásványt, amely valamint az ólom, az elektromos akkumulátorok lelke, felfogja és megtartja a meleget.

Feltalálta a naptéglák. És akkor nomádi szerepe a genezisek titkát őrző magánosság végtelenségében befejeződött.

Becsmagolta holmiját, fölnyergelte tevéjét és visszatért a civilizált emberek közé. Három hónappal utóbb becsöngett a kö-

UJDONSÁGOK.

Olvasóinkhoz. Lapunknak más nyomdába való költözése a mai nappal teljes befejezést nyervén, holnapi lapszámunk ismét a rendes terjedelemben fog megjelenni.

— **A központi választási bizottság ülése.** A központi választási bizottság holnap, szerdán délben ülést tart a városháza kisebb üléstermében. Az ülés napirendjén az ujonnan választott bizottsági tagok esküvétele s az 1913. évi ideiglenes politikai választási lista elleni felszólamlások tárgyalása szerepel.

— **Meghalt a „Herr Mayer“!** Fiumének egy érdekes, közismert alakja halt meg Bécsben ma éjjel. Mayer ur, vagy helyesebben Herr Mayer, a jovialis, barátságos Mayer, aki nélkül a Piazza Dante árvának kihatnak látszott s aki levelezőlap- és újságárusító-kioszkjával már ugy beleilleszkedett mindennapi életünkbe, hogy alig tudtuk nélkülözni. Mint ismeretes, más okból is híres volt ő. Ki ne hallott volna Massonról, Európa egykor legerősebb emberéről, aki még Robinettit is leverte. A híres Masson, illetve Mayer Mihály ma éjjel 42 éves korában a bécsi Krankenhaus am Wiedenben meghalt. Már Fiumében szenvedett hosszabb ideje cukorbetegségben. Négyöt héttel ezelőtt Béc-be vitték a nagybeteg Mayert s állapota annyira rosszabbodott, hogy egyik lábát amputálni kellett. És mindenki nagy részvételt hallotta ma Fiumében, hogy a hatalmas erejű Massont legyűrte a halál.

— **Ipari mintakiállítás Fiumében.** Mint a napokban megirtuk, a Kereskedelmi Múzeum igazgatósága a kereskedelemügyi miniszter elhatározásából f. évi szeptember havában Fiumében a magyar ipar termékeinek mintáiból tíznapi tartamra raktárt nyit. A kiállítás szeptember 1-én nyílik meg. A kiállításba a belépés díjmentes lesz. A magyar-horvát tengerpartvidék, a dalmát, albán, montenegrói, málta, trinoliszi, tuniszi, algiri, marokkói, olasz, isztriai part kikötőinek üzletemberei külön meghívókkal, a közönség általában falragaszok útján nyer értesítést. Résztvehet mintáival minden magyar cég. Kizárólag magyar gyártmányok mintázhatók. A kiállító térdíjat nem fizet, az installációt költségmentesen az alulírott intézet végzi. A három nyelven megjelenő katalógusba a cégek ismertetése ingyenes. A minták Budapestén gyűjtetnek és innét az intézet költségére kerülnek Fiuméba és onnét vissza. A mintáknak f. évi augusztus 1-ig Budapestén (Keres-

szénnel nehéz lehelletétől füstös öntőgyárnak kapuján és beküldte névjegyet az igazgatóhoz.

— Nini, — kiállította az meglepetten — Bocquois! ... Egészen elfeledtem, hogy van. Még mindig olyan bogarai vannak? ... Hát csak jöjjen be!

És Bocquois belépett hozzá.

Kiszótt arcán mintha ócska bőr feszült volna és csontos orra nyergén a csipetű úgy kereste az egyensúlyt, mint a ruhaszáritó kötetlen a fából való ruhacsipetű.

— Nos, Bocquois ur, — kérdezte az igazgató csufondárasan — elhatározta-e hát azt a napfénykeveréket, amelylyel, mint az ideális hajtóerővel, biztatta kollégáit?

— Ön pedig, igazgató ur, — felelte csöndesen amaz — ragaszkodik-e még ahhoz, hogy tonnaszám döntse a kő zenet magas kementcéinek telhetetlen torkába?

Bocquois ezenközben letett az asztalra egy maroknyi apró lemezt.

— Enyje — kérdezte még mindig gúnyosan az igazgató — hát ez volna az?

— Ez. Ami a vele való bánást illeti, az még egyszerűbb. Egy csipet calcium carbur, ha vízbe dobják, nem fölforralja rögtön a vizet? Nos hát, ez az anyag, amelyet itt ön elébe tettem, akármilyen kicsi is a méret dolgában, százhusz millió kalóriát fejt ki gőz alakjában.

— És ...

kedelmi Múzeum V., Akadémia-u. 3. sz. a.) kell lenniök. A jelentkezést ugyanoda kell irányítani. Mindennemű további felvilágosítással az intézet szolgál. A résztvevőknek szabadságukban áll magyar, horvát, olasz esetleg francia és németnyelvű árjegyzékeiket, cimkártyáikat osztogatni, ügynökök állandóan a kiállításban tartózkodhatnak. Az intézet helyszínén működő kereskedelmi irodája minden kérdézősködést és érdeklődést továbbítani fog, a tengerpartvidéken működő levelezői (kereskedőcégek) közvetíteni fogják a megrendeléseket.

— **Halálozás.** Az „Adria“ tengerhajózási társaság személyszállítási osztályának főfelügyelője, Szinyei-Merse Béla, vasárnap éjjel 53 éves korában rövid szenvedés után Budapestén meghalt. Az elhunytat, kiben Szinyei-Merse Pál festőművész fivérét gyászolja, ma délután 4 órakor a kerepesi temető halottasházában beszentelték és onnan Jernyére szállították ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

— **Prodam repült.** Vasárnap délutánra már rendbehozták a „Horváth III. B“ monopláni kormány szerkezetét és Prodam Guidó, a kiváló pilóta, már tegnap este kivitte azt a térre, ahol sikerült repüléseket végzett vele. Több apróbb kísérlet mellett érdemes megemlíteni, hogy három szép kört irt le a levegőben, állandóan 30—40 méter magasan járva. A meglehetősen erős szélben 70—80 méter magasságot is elérve, végre esti nyolc óra körül abbahagyta repülőpróbaát, amelyet kevés szánu közönség nézett végig. Örömmel konstatáljuk, hogy Prodam ismét szorgalmasan hozzájárult a kísérletezéshez, hogy diadalra vigye Horváth tanár e legújabb konstrukcióju monoplániát is.

— **Gyorsvonat megállítása Károlyvárosban.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága közli, hogy Budapest keleti pályaudvarról este 7 óra 40 perckor induló gyorsvonat f. évi július hó 15-étől kezdődőleg Károlyváros állomáson utasok fel- és leszállása céljából reggel 4 óra 7 perckor egy percnél rövidebb időre rendszeren meg fog állítani.

— **Adria-kiállítás Bécsben.** Hirt adtunk már arról, hogy a jövő évben a nemrég lefolyt nagyszerű vadászati kiállítás helyén Bécsben Adria-kiállítást rendeznek, mely az osztrák tengerpartvidék architektikus és tájbéli szépségeit, kiállításra érdemes látványosságait fogja monumentális módon bemutatni. A kiállítás herceg Hohenlohe, gróf Attems, báró Schwarz-Karsten és báró Bienerth,

— És ennek az erőnek kiszabadítására az ön telepeithez szükséges huszezer lóerőnek kifejtéséhez nem kell egyéb, minthogy csöppenként hideg vizet hullassunk az én napfénylámpáimra.

A két férfi egy pillanatig szótlanul nézte egymást.

Ekkor az igazgató kíváncsiságában gépies mozdulattal hirtelen előrenyújtotta a kezét, hogy szemügyre vegye a becses lemezeket; de mohó mozdulata közben kabátjának ujja beleakadt a tentatartóba, fölbillentette azt s a tentatartó egész tartalma kiborult a lemezekre ...

Másnap a remiremonti újságok leírták azt a rémes drámát, amely a környék egyik legnagyobb vasöntőjében játszódott le.

Egy félreismeret feltaláló, aki valamikor a gyártelepnek alkalmazottja volt, ugy bősztulta meg magát az igazgatón, aki elbocsátotta s azután nem akarta visszafogadni, hogy az íróasztalára valami robbantó anyagot tett, amiről azt hiszik, hogy dinamit lehetett.

A robbanás rettenetes volt és dördülése több kilométerni körzetben meghallatszott; a gyártelep minden ablaka összetört; ami a két férfit illeti, testüket a robbanás ereje annyira megeskonkította, oly szörnyű módon apróra szaggatta, hogy lehetetlen volt részeit összerakni.

az összes aktív miniszterek és Neumayer polgármester tiszteletbeli elnöksége alatt áll. A kiállítási diszbizottság elnöke dr. Derschatta és tagjai között helyet foglalnak a helyi hatóságok főnökei, a helyi forgalmi vállalatok vezetői és a monarchia külügyi képviselőinek egyes előkelőbb tagjai.

— **Hajózási kiállítás.** A jövő évben Amsterdamban a nemzeti önállóság százéves évfordulója alkalmából egész sor kiállítás rendezését vették tervbe. A német főkonzul jelentése szerint a szóban forgó tervek közül különösen kiemelkedik egy hajózási kiállítás, a melyet egy ottani hajózási egyesület, előkelő hajózási társulatok, a forgalom, kereskedelem és ipar vezető cégei rendeznek. A kiállítás összefoglaló áttekintését fogja adni a hajózás fejlődéstörténetének a legrégebb időktől a jelenkorig. A kiállítás alkalmából pályadíjakat tűznek ki a mentési ügy problémájának megoldására és a fedélzeti ragályos betegségek leküzdésére. Ezeket kivül bemutatják a németalföldi hajósok és halászok lakóházainak különféle típusait. A kiállítást eredetileg tisztán nemzeti alapon tervezték; újabbban foglalokoznak azzal az eszmével, hogy a külföldet részvételre felhívják Eziránt még végérvényesen nem határoztak.

— **A magyar nyelv kincsei.** Ezen címmel dr. Zafféry Károly a fiúmei főgimnázium ny. igazgatója, a szalézianusok cavagliai intézetének magyarnyelvi tanára, sok évi szorgalmas munkássággal egy nagyrtertkü könyvet állított össze, amelyet felajánlott a Magyar Tudományos Akadémiának. A könyvvel az Akadémia ülésen foglalkozott és a következő véleményt mondotta róla: „A bámulatos szorgalommal szerkesztett munka főcélja, hogy népszerű módon és könnyen kezelhető alakban mindenki számára hozzáférhetővé tegye a magyar nyelv szókincsét, szóláskészletét nyelvbéli fordulatait, szókapcsolatait. A mű két részből áll. Az I. rész a betűrendben felsorolt címszók és a rokonértelmű szavakat és kifejezéseket teszi idevágó forrásokból (írók, közmondás- és szólásgyűjtemények, szótárak) vett idézetekben; közbe-közbe egy-egy népszerű magyarázat, adoma történet tájékoztat a kifejezés eredetéről. A II. rész címe: Nyelvtan, voltaképpen pedig igen bő példatár, majd 6000 idézet a határozók sokszereit használatának bemutatására. Ez követi egy mutató cikk a Szélvészről, annak igazolására, hogy a mű rengeteg idézete alapján bárki bármiről is könnyen megírhat egy-egy kis cikket. Az egész műben öt részletes tárgymutató tájékoztat. A mű tehát nem egyéb, mint gyakorlati pszichologia írással foglalkozó emberek segítségére. Magának a szerzőnek határozott kijelentése szerint is nem tudományos, hanem csak gyakorlati céllal készült. Nem törekszik sem tudományos rendszerre, sem tudományos módszerrel adott magyarázatokra, hanem megelégszik a forrásaiban talált értelmezésekkel“. Az akadémia bírálata szerint a munka minden tekintetben megérdemli a nagyközönség érdeklődését.

— **A reménytelen szerelem áldozata.** Az abbaziai önkéntes mentők szombaton éjjel a fiúmei kórházba szállították Deutsch Dezső 18 éves abbaziai magántisztviselőt, aki revolverrel a hasába lőtt. A fiatalember állapota reménytelen. Az öngyilkossági kísérletet állítólag reménytelen szerelem miatt követte el.

— **A kocsi alatt.** Perpich Milán 48 éves földműves a Zeng meletti Kriviputon egy szekér alá került. A jármű kerekei több helyen eltörték jobb lábát. A szerencsétlenül járt embert az Ungaro-Croata „Lika“ gőzösen Fiuméba hozták s a hajóállomásról a mentők szállították a kórházba.

— **Mária Immaculata** szanatóriumában, mely a tenger fölötti magaslaton, nagy területű erdőben, a tengerrel, a széllel, a tengerrel s kitűnő levegővel, felvétetnek a nyári hónapokra üdülő hölgyek és gyermekek — valamint a jövő iskolai tanítványok, kiknek járó leánykák, főleg a tengerparti levegőre van egészségük edzésére tengerparti nyaralással. Bő-szükségük. Igen jó ellátás b. ...
vebét az intézet előjáróságán.

Távirat — Telefon.

A közös minisztertanács.

BÉCS, július 9. A tegnapi kezdett közös miniszteri tanácskozás ma délután valószínűleg befejeződik. Az eddig kiszivárgott hírek szerint a hadügyminiszter tulkövetelésére az 1913 évben 30 millió koronát folyósítanak. A tanácskozás anyagát titokban tartják ugyan, de azt már biztosan tudják, hogy Auffenberg hadügyminiszter és Schemua vezérkari főnök a hadseregfejlesztés rendkívüli kiadásaira 250 millió koronát kértek. Lukács László miniszterelnök, valamint osztrák kollégái is azt bizonyították, hogy az adózók ezt az óriási tulkiadást nem bírják előteremteni. A hadügy képviselői az ellenvetésekre kijelentették, hogy a negyedik milliárdot nem azonnal, hanem több évre telosztva kérik.

A szentesített véderőtörvények.

BUDAPEST, július 9. A hivatalos lap mai száma közli a király által szentesített öt véderőtörvényt, amelyek Lukács László ellenjegyzésével is el vannak látva.

Kovács Gyula ügye.

BUDAPEST, július 9. Kovács Gyula orsz. képviselő ügyében az az új fordulat történt, hogy a revolver hordképességét megállapító bizottság orvosszakértője gyanánt eddig szereplő dr. Minich Károlyt ez alól a tisztesség alól felmentették és helyettesítésével dr. Ajtay Sándor törvényszéki orvosszakértőt bízták meg. A bizottság eddig csupán azt állapította meg, hogy Kovács Gyula revolverének két golyója az elnöki emelvény mellvédfaláról visszapattant.

Szabolcs megye bizalmatlansága.

NYIREGyhÁZA, július 9. Szabolcs vármegye ma tartott törvényhatósági bizottsági ülésén elfogadtak egy határozati javaslatot, amely a választójog legteljesebb kiterjesztését követeli. Azután Meskó László volt államtitkár indítványára négy szótöbbséggel bizalmatlanságot szavaztak a kormány iránt.

Az örkényi katonai katasztrófa.

BUDAPEST, július 9. Az örkényi katonai katasztrófa sebesült áldozatait tábori ágyakon hozták Budapestre. Este 9 órakor érkezett meg a vonat a sebesültekkel, akik közül kető osztrák. Az egyiknek a koponyája össze volt zúzva. Ma kiadott szakértői jelentés szerint a katasztrófa oka az, hogy a gránát az ágyucsőben felrobbant, ahelyett hogy a célnál robbant volna fel. Az ekrazit feszítő ereje oly óriási volt, hogy a gránát töltelékét képező acéldaraboknak az Erhardt-ágyú csőve nem bírt ellenállni és elmozdított. Katonai beavatottak szerint a katasztrófa teljesen előreláthatatlan volt.

A király látogatásának viszonzása.

ISCHL, július 9. Ernő Ágost cumberlandi herceg tegnap fiával Ernő Ágost herceggel együtt látogatást tett a királynál.

A német császár a párbaj ellen.

BERLIN, július 9. A császár a hadgyakorlatok után közzéteszi a katonatiszti párbajokat korlátozó rendeletét, amely szerint a fegyveres elégtétel fásnak csak a becsületügyi eljárás után van helye.

Magyar tanár a prágai egyetemen.

PRÁGA, július 9. Dr. Pábram udvari tanácsos, egyetemi tanár halálával megüresedett belgyógyászati tanszékére az egyetemi tanács második helyen dr. Kovács Frigyeszt kinevezte.

Az ablakon kidobott feleség.

BUDAPEST, július 9. Hartl József zene-tanárt, kire alapos a gyanu, hogy feleségét az ablakon keresztül ledobta az utcára, ma reggel átkísérték az ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró ma délelőtt kikérdezte a zenetanárt, családját és a házbeli szomszédokat is akik egyértelműen azt vallják, hogy Hartl állandóan részegeskedett, a feleségét pedig ütötte-verte.

Felrobbant lőszerraktár.

TURIN, július 9. Aviglianóban a Nobel-féle robbanó anyaggyár raktárában 500 kiló dinamit felrobbant, rombadöntve az egész telepet. A katasztrófának igen sok halottja és sebesültje van. Az anyagi kár mérhetetlen.

Autókatasztrófák.

LIPCSE, július 9. Tegnap éjjel a lipcsei léghajós egyesület automobilja, melyben Voit versenyzőtársulajdonos öt személy kíséretében ült, összeütközött egy kocsival. Voit halálos sérüléseket szenvedett, a sofőr szörnyethalt, a többiek azonban sértetlenek maradtak. Löbau közelében Münzenberg állatorvos automobilja felfordult s az állatorvost halálos sérülésekkel vitték el a szerencsétlenség színhelyéről.

A kancellár Szentpétervárról.

SZENTPÉTERVÁR, július 9. Bethmann-Hollweg német birodalmi kancellár itteni tartózkodásának szerdáiig való meghosszabbítása politikai körökben rendkívül kedvező benyomást kelt.

Hadihajóink utja.

BÉCS, július 9. Távirati értesítés szerint haditengerészetünk „K. u. k. Elisabeth” nevű csatahajója öt napi tartózkodásra Barcellona kikötőbe futott be.

Az olimpiád eredményei.

STOCKHOLM, július 9. A második vízi poló mérkőzésben a svédek 6:2 arányban győztek a franciák ellen.

A 4x100 méteres stafétafutás előfutamában a németek 42:3 másodperc alatt győztek a kanadaiak ellen. Amerika győzött Anglia ellen 43 másodperc és a svédek győztek a magyar csapat ellen 42:5 másodperc alatt.

STOCKHOLM, július 9. A 800 méteres síkfutásban első Meredith (Amerika) 1 perc 51:9 másodperc; második Schepart, harmadik Sarenbon. A győztes Meredith megjavította a gyorsasági világrekordot s fél yarddal iett első.

A magasugrás világbajnokságában I. Richard (Amerika) 193 cm. II. Lige (Német) 191 cm. III. Horin (Amerika) 189 cm. Báró Wardener Iván (Magyar) 180 cm. ugrásával helyeztlen.

Különös feltűnést keltett Horin rossz formája, aki eddig állandóan 2 métert ugrott s most a világbajnokságát sem tudta megmeníteni.

A helyből távolugrás győztese: Tscilitiras (Görög) 3:37 méteres ugrásával. A második és harmadik helyre amerikaiak kerültek.

Lido-Velence

Albergo Marino

a tengerparton az Excelsior Palace mellett. 1912 májusban megnyílt szálló, hatvan a tengerre nyíló szobával. Modern kényelem, fürdők, nagy veranda, olvasóterem, kávéház és étterem. Mérsékelt árak. (A Lido teljesen szunyogmentes).

Telefon 108. Vianelli tulajdonos.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Hétfőn 8-án és kedden 9-én.

Igen előkelő műsor.

Ganmont Journál 26. sz.

Igen érdekes kinematografiai heti szemle.

A végzet jóvá tesz mindent.

Remek összeállítású dráma. Igen szép részletek.

Az alkohol csempészet.

Megható szerelmi regény.

A „Vitagraph“-ház igen nagyszabású műve.

Zárókul előadatik

Poison és csók.

Igen-mulattató vigjáték.

Raktárnoki, vagy hasonló állást keresők, volt kereskedő, ki a magyar, német, horvát, szerb és román nyelveket bírja. Czim: Rakicsics Gyula, Piazza S. Barbara 4 III. em.

Háromgyas bútorozott szobát keresek a város központja közelében. Czim: Rakicsics Gyula Piazza S. Barbara 4 III. em.

Egy pálinkamérés

a kivándorlási palotával szemben a legolcsóbb áron azonnal eladó. Bövebbet a kiadóhivatalban.

ARBE

Park Hotel

közvetlen a tengerparton, teljesen új, modernül berendezve. Nagy fedett terasse. Étterem a házban. Villanyvilágítás. Pensio naponta 7 korona. Magyar k szolgálat.

Ékszer-ar ny-ezüst és china-ezüst-árak

dús választékban szigorú szolid kiszolgálás mellett kaphatók

Steiner Ferencz

ékszerész cégnél.

Fiume, CORSO 35.

Telefon szám 206.

Hungaria Pensio

LUSSINGRANDE.

Elégáns, napos lakószobák; férfi- és hölgy-szalon kert. 2 terrasz. Villanyvilágítás.

Teljes penzió: lakás háromszori étkezéssel napi 7. — korona.

Ragályos és tuberkulotikusok nem fogadtatnak be. Pichelmayer Lajos tulajdonos.

Tengeri fürdő Lusinpico Cigale

Strand-Hotel és penzió Bellevue

- Cigale -

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Cantridán

csinosan bútorozott szobák kaphatók. — Felvilágosítással szolgál Mittel-féle dohánytözsde Cantrida.

Ha egészségét félti

„ADRIA“

savanyu vizet igyék,
mely igen olcsó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénsavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatása.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

Kitüntetett angol női- és férfi szabó.

Legdivatosabb ruhákat gyorsan és kitűnően végzi. Javitás valamint ruhavasalás elfogadtatik.

Guczul András, Abbazia.

Cantridai fürdő és vendéglő

Hideg tengeri és napfürdők, 250 kabinnal. Nagy árnyas kert terrasszal. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Viilanyos összeköttetés Fiuméből a fürdőig. Vasár. és ünnepnapokon délután katonazene.

➔ Fürdőjegyek fehéreneművel 40 fillér. ➔

Olcsó fürdőbérletjegyek.

MEGNYILT

Risztics Milán

fodrászüzlete

(VUJA M. mellett).

Hygienikus.

Modern.

Wagner a „Hangszer-Király” ország-szerte elismert legolcsóbb hangszer-áruháza, Budapest, József-körút 15. Bárkinek teljesen

INGYEN

küldi a most megjelent nagy fényképes hangszerárjegyzékét, ha azt egy levelezőlapon kéri, Öreg vagy törött gramofonlemezeket becseréli. Gyorsjavító műhely. Elismerő levelek! Ne vásároljunk részletre.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Minkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ősforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

„Hungaria” szálló és étterem

Fiume, Viale Deák.

ízletes magyar és német konyha. Éjjeli 2 óráig nyitva. — Polgári árak. — Kitűnő kiszolgálás — Olcsó havi penzió. — Jutányos és szigoruan tiszta nappali és hónapos szobák. — Szíves pártfogást kér

PUSNIK F.

A kuglizó szerdára és vasárnapra kiadó.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Via Giuseppe Parini 6. sz. alatt lévő

fodrász termet

társulásunk folytán közösen vezetjük s minden szaktudásunkat és erőnket a t. vendégek kényelmének és igényeinek kielégítésére fogjuk fordítani.

Tisztelettel

Zárits János és Szerblyin István
fodrászmesterek.

„Buffet Bellevue”

Viale Deák (a kapucinusok új házában)

Hideg és meleg ételek, bel-és külföldi, valamint saját termésű borok. Kőbányai polgári sör mindig frissen.

Szíves pártfogást kér

SZIRMAI GYÓZÓNÉ.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart lapkiadó vállalat”

József főherceg udvari szállítója.



Nattich Henrik

Fiume, Corso 35.

Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós kronométer-órák és láncokban jutányos árakon, jótállás mellett. — Saját javítóműhely.

Első fiumei magyar uri és női

Fodrászterem

Fiume, Adria palota



Végez hajmosást, hajfestést külön női teremben. Mindenféle hajmunka olcsón teljesítettik. Lakásokba, ugye egyes meghívásokra, mint havi előfizetésekre ügyes fodrásznőt küld.

Az uri teremben jó és pontos kiszolgálás.

TELEFON 11-60.

SALVATOR



GUMMI SARKÁK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN TARTÓSSÁGU!



MINDENÜTT KAPHATÓ.

BUCCARI egyetlen modern szállója

„JADRAN” szálló

Kitűnő étterem s kávéházzal. — Magyar konyha. — Legjobban ajánlható.

Tulajd. Homolka Károly.

HÁLÓSZOBA BERENDEZÉSEK

és egyes bútordarabok részletfizetésre is kaphatók Herskovits S. bútorkereskedőnél, Via Giuseppe Parini 6. szám.

A legkellemesebb izü és legolcsóbb savanyuviz a

**Pécsi Tettye
: forrásvíz :**

kapható minden drogeriában és étteremben.

Fiumei raktár: Fratelli Tausz cégnél - Telefon 186 szám.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget arról értesíteni, hogy tavaszi és nyári ujdonságaim megérkeztek,

Mértékutáni megrendelések a legdivatosabb szabás szerint készülnek. Szövetmintákat kívánatra a megrendelő lakásán is bemutatok.

Szíves pártfogást kér

Kalmár János férfiszabó

Fiume, Via Ciotta 2 szám.

VEGLIA

Hotel „QUARNERO”

Közvetlen a tengerparton, a kikötőnél. Tengerre nyíló szobák, teljesen ujonnan berendezve. Caffè-Restaurant. Pensió. Nagyon olcsó árak.

Fodrászüzlet megnyitása.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Via Galileo-Galilei (ex via Riva) 5. száma házában

új fodrászüzlet nyitottunk.

Kifogástalan, higienikus, szakszerű kiszolgálás.

Szíves pártfogást kérnek

Toncinich és Cretich

a Corte féle fodrászüzlet volt segédei Nyomatott a „Polinnia” nyomdában Fiume